

Talepapir til samrådsspørgsmål C

Spørgsmål C

”På baggrund af Ekstrabladets omtale den 2. november 2004 af selvstændiges problemer med at få anerkendt overgang til delefterløn, bedes ministeren redegøre for:

- a) **hvor mange selvstændige, der har fået afslag på overgang til delefterløn efter § 74f i lov om arbejdsløshedsforsikring indenfor de seneste tre år.**
- b) **om det er rigtigt, at Arbejdsdirektoratets vurdering af, om delefterløns-ansøgeren varigt vil overholde reglerne om maksimale arbejdstid og indkomst, kan begrunde et afslag på delefterløn.**
- c) **om ministeren agter at gøre det enklere for små selvstændige at opnå ret til delefterløn, ud fra gældende bestemmelser i § 74 f i lov om arbejdsløshedsforsikring.”**

Indledning

Det er med glæde, at jeg kan konstatere, at der er en vis udvikling i dansk politik. Det er jo ikke hver dag vi er vidner til, at Enhedslisten viser interesse for de selvstændiges forhold. Men det viser jo at Enhedslistens fokus nu også omfatter arbejdsgivernes forhold.

Baggrunden for samrådsspørgsmålet er en artikel i Ekstra Bladet den 2. november 2004, om tilladelse til drift af selvstændig virksomhed i 400 timer pr. år samtidig med modtagelse af efterløn.

Jeg ønsker ikke at gå ind i den konkrete sag, men kan blot konstatere, at Arbejdsdirektoratets afslag på en tilladelse blev tiltrådt af Arbejdsmarkedets Ankenævn.

Jeg indrømmer gerne, at reglerne om drift af selvstændig virksomhed samtidig med modtagelse af efterløn er komplicerede, meget tekniske og vanskeligt tilgængeligt stof.

Jeg vil derfor ganske kort forklare lidt om baggrunden for de gældende regler om selvstændig virksomhed samtidig med modtagelse af efterløn.

De nuværende regler blev indført i forbindelse med det brede forlig om

efterlønsreformen fra 1999.

Adgangen til drift af selvstændig virksomhed samtidig med efterløn blev udvidet betydeligt i forhold til de dagældende regler. Udformningen af de nye regler med begrænsninger i timetal og indtægt i virksomheden blev fastsat som led i forliget.

Med udvidelsen blev de hidtil gældende ordninger for selvstændige gjort mere fleksible.

Principperne bag den hidtil gældende delefterlønsordning blev videreført i den såkaldte 18½-timers-ordning. Herudover blev der indført en mere fleksibel delefterlønsordning i form af den såkaldte 962-timers-ordning.

Begge ordninger giver mulighed for at videreføre tidligere hovedbeskæftigelse.

Endelig blev den indtil da gældende 200-timers-ordning udvidet til 400 timer. Hensigten hermed var at give videre rammer i forhold til muligheden for at drive en mindre selvstændig virksomhed i efterlønsperioden samtidig med, at der blev opnået større sikkerhed for, at virksomhedens aktivitet er begrænset. Timetallet blev endvidere kombineret med en indtægtsgrænse.

De nuværende regler var som sagt et led i det brede politiske forlig om efterlønsreformen, og er udtryk for en balance mellem på den ene side ønsket om fleksible muligheder for at arbejde samtidig med efterløn, og på den anden side hensynet til, at reglerne om efterløn til selvstændige ikke må have karakter af skjult erhvervsstøtte.

Med de indledende bemærkninger, vil jeg nu gå over til besvarelsen af selve samrådsspørgsmålet

Delspørgsmål a

Hvor mange selvstændige, der har fået afslag på overgang til delefterløn efter § 74 f i lov om arbejdsløshedsforsikring indenfor de seneste tre år.

§ 74 f i lov om arbejdsløshedsforsikring er (som bekendt) den bestemmelse, der regulerer de selvstændiges ret til efterløn efter de 3

ordninger, jeg kort har omtalt.

Set i sammenhæng med baggrunden for dette samrådsspørgsmål går jeg ud fra, at der i spørgsmålet hentydes til den såkaldte 400-timers-ordning.

Jeg kan i den forbindelse oplyse, at der i perioden 1. november 2001 til 31. oktober 2004 er indgivet 1421 ansøgning om en 400-timers-tilladelse til Arbejdsdirektoratet.

Der er givet tilladelse i 803 af disse sager og 255 afslag.

Af de 255 afslag er 119 indbragt for Arbejdsmarkedets Ankenævn. Ankenævnet har fastholdt Arbejdsdirektoratets afslag i 71 sager og ændret 16.

Dette svarer til en omgørelsesprocent på ca. 13,5 pct.

Den samlede omgørelsesprocent for sager vedr. arbejdsledelsesloven var i 2003 22 pct.

Der er ikke en umiddelbar sammenhæng mellem antal ansøgninger, antal tilladelser, afslag, antal ankesager mv., da et vist antal af sager på et tidspunkt i sagsbehandlingsforløbet er sendt til genovervejelse i a-kassen, hjemvist eller under fortsat behandling.

Delspørgsmål b

Om det er rigtigt, at Arbejdsdirektoratets vurdering af, om delefterløn-ansøgeren varigt vil overholde reglerne om maksimale arbejdstid og indkomst, kan begrunde et afslag på delefterløn.

Ja, det er rigtigt, at Arbejdsdirektoratets vurdering af ansøgerens oplysninger om fremtidig arbejdstid og indkomst kan begrunde et afslag.

Det fremgår udtrykkeligt af bemærkningerne til lovforslaget om efterlønnsreformen, at det skal være en forudsætning, at medlemmet inden overgang til efterløn eller inden påbegyndelse af selvstændig virksomhed i efterlønperioden, dokumenterer/sandsynliggør arbejdets omfang, og at indkomstkraevne kan opfyldes.

Dokumentationskravene/sandsynliggørelsen skal ses i lyset af, at omfanget af arbejde i en selvstændig virksomhed ikke på samme måde som hos en lønmodtager kan kontrolleres ved hjælp af lønsedler udstedt af en arbejdsgiver. Hertil kommer hensynet til de konsekvenser, en overskridelse af de i loven fastsatte betingelser vil have for efterlønsmodtageren.

I forhold til 400-timers-ordningen betyder disse krav, at medlemmet skal sandsynliggøre, at det samlede arbejdstidsforbrug i virksomheden højst udgør 400 timer pr. kalenderår.

Medlemmet skal endvidere sandsynliggøre, at virksomhedens indtægt ikke overstiger 58.076 kr. pr. regnskabsår (2004-niveau), og virksomhedens indtægt skal være attesteret af en registreret eller statsautoriseret revisor eller særligt sagkyndig, når en eksisterende bibeskæftigelse videreføres.

Endelig skal den samlede arbejdstid og indtægt i virksomheden være varigt nedsat, hvis virksomheden tidligere har været drevet i større omfang, herunder som hovedbeskæftigelse.

Til belysning af disse forhold skal medlemmet blandt andet oplyse om virksomhedens art, omfang, kundegrundlag, tilrettelæggelse af arbejdet samt forventet indtægt.

Arbejdsdirektoratet foretager herefter en konkret vurdering af disse oplysninger med henblik på tilladelse eller afslag.

Jeg kan godt forstå, hvis et afslag på en 400-timers-tilladelse af en ansøger bliver udlagt som et udtryk for, at direktoratet/Ankenævnet ikke tror på vedkommende og dermed en mistænkeliggørelse af pågældende.

Men det er ikke rigtigt. Vurderingen er udtryk for, at der er nogle nærmere fastsatte regler, der skal overholdes.

Der er efterhånden en lang, fast praksis for administrationen af reglerne, der som nævnt også har til formål at sikre, at personen, der driver selvstændig virksomhed i efterlønsperioden, ikke kommer i klemme ved en overtrædelse af reglerne. Jeg tænker her på, **at** en overskridelse af time- og indtægtsgrænsen medfører, at udbetalingen af efterløn standses, **at** medlemmet skal tilbagebetale for meget udbetalt

efterløn, og **at** der evt. kan blive tale om en sanktion være sig i form af en karantæne, svigsslettelse samt evt. strafferetlig forfølgelse.

Delspørgsmål c

Om ministeren agter at gøre det enklere for små selvstændige at opnå ret til delefterløn, ud fra gældende bestemmelser i § 74 f i lov om arbejdsløshedsforsikring.

Som jeg allerede har redegjort for, er de gældende regler og udmøntningen heraf en del af forliget om efterlønsreformen fra 1999.

Regeringen står bag efterlønsforliget, og jeg har på nuværende tidspunkt ikke planer om at ændre på betingelserne for selvstændiges ret til efterløn, hverken administrativt eller via lovgivning.